

Justis- og beredskapsdepartementet - JD

Postboks 8005 Dep.
0030 OSLO

Vår referanse: 21/02049-2
Arkivkode: 043
Saksbehandler: Beatrice Dankertsen
Hennyng
Deres referanse:
Dato: 15.09.2021

Høringssvar - Forslag til forskrift om deling av taushetsbelagte opplysninger og behandling av personopplysninger m.m. i det tverretatlige samarbeidet mot arbeidslivskriminalitet (akriminformasjonsforskriften)

Det vises til ovennevnte høring og til e-post av 24. august 2021, hvor det ble innvilget utsatt høringsfrist til 15. september.

Etter forslaget skal forskriften gi bestemte forvaltningsorganer som inngår i et a-krimssamarbeid, adgang til å dele med hverandre taushetsbelagte opplysninger etter forvaltningsloven. Delingen skal kunne skje for å utføre oppgaver knyttet til forebygging og bekjempelse av arbeidslivskriminalitet.

Vi ønsker forslaget velkomment og mener at kontrollorganenes adgang til å dele informasjon er viktig og avgjørende for å forebygge og bekjempe arbeidslivskriminalitet.

Etter forslaget § 3 (1) kan NAV, Arbeidstilsynet, det lokale el-tilsynet, Fiskeridirektoratet, Kystvakten, Mattilsynet, Statens vegvesen, Utlendingsdirektoratet, Statens innkrevingssentral, Innkrevingssentralen for bidrag og tilbakebetalingskrav og øvrige innkrevingmyndigheter under Skatteetaten når de er underlagt taushetsplikt etter forvaltningsloven og Politiet når de utfører forvaltningsoppgaver eller sivile gjøremål, dele taushetsbelagte opplysninger med hverandre når det er nødvendig for å løse oppgaver som er lagt til mottaker- eller avsenderorganet, og som gjelder å forebygge, avdekke, forhindre eller sanksjonere lovbrudd som kan gi dårligere arbeidsvilkår, krenke arbeidstakeres rettigheter, skade konkurransen i næringslivet eller medføre misbruk av skatte-, avgifts- eller velferdsordninger.

Etter bestemmelsens første ledd andre punktum, kan organene nevnt i første punktum, på samme vilkår dele slike opplysninger med Skatteetaten, Tolletaten, politiet og medarbeidere i Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningscenter.

I bestemmelsens andre ledd, står det videre at: *«I forbindelse med konkrete saker om forebygging, avdekking, avverging eller sanksjonering av lovbrudd som nevnt i første ledd kan organene nevnt i første ledd første punktum, så langt det er nødvendig, også dele taushetsbelagte opplysninger med enheter og personer i de kommunene som er berørt av sakene. De aktuelle kommunene kan på tilsvarende vilkår dele slike opplysninger med de nevnte organene og med hverandre.»*

Det fremkommer ikke av ordlyden hvilke saker det dreier seg om – det står kun at dette skal gjelde så langt det er «nødvendig». Etter ordlyden kan det således synes som om dette skal gjelde alle saker hvor kommunen kan være berørt av sakene.

Etter første ledd er det et vilkår at dette er nødvendig for å løse oppgaver som er lagt til mottaker- eller avsenderorganet. Vi legger til grunn at samme begrensning gjelder for kommunene ettersom de ellers ikke vil ha nødvendig kompetanse og hjemmel for å benytte informasjonen.

Vi foreslår på denne bakgrunn at en tilsvarende presisering bør inntas for informasjon som kan deles med kommunene for å klarere angående når kommunene kan få og gi slik taushetsbelagt informasjon. I den forbindelse må det også hensyntas at kommuner har ulike ressurser og kompetanse til å få og motta slik informasjon.

Videre fremkommer det av rapporten at forslaget til annet ledd gjelder kommunene, innenfor områdene plan og bygg, serverings- og skjenkeløve og tilsynsmyndigheter for miljørettet helsevern, som alle er underlagt taushetsbestemmelser i forvaltningsloven. Det bør vurderes om dette også bør presiseres i forskriftsteksten. Vi ønsker samtidig å påpeke at ovennevnte forvaltningsområder ikke dekker hele kommunens virksomhet i kampen mot arbeidslivskriminalitet.

Forslaget tar ikke høyde for at statlige etater allerede har opplysnings- og meldeplikt til kommunene, jf serveringsloven § 11 og alkoholoven § 1-15. En henvisning til denne plikten bør vurderes inntatt i forskriften.

I rapporten står det videre at

«Eksempler på lovbrudd som kan gi dårligere arbeidsvilkår, krenke arbeidstakeres rettigheter, skade konkurransen i næringslivet eller medføre misbruk av skatte-, avgifts eller velferdsordninger er:

- Skatte- og avgiftskriminalitet – overtredelse av skattebetalingsloven, bokføringsloven og skatteforvaltningsloven
- Skattesvik
- Trygdesvindler – mottak av trygd samtidig som det arbeides svart, eller mottak av trygd med grunnlag i et fiktivt arbeidsforhold
- Grove regnskaps- og bokføringsovertredelser – uriktige og mangelfulle regnskap og bruk av fiktiv eller uriktig dokumentasjon
- Grove brudd på arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven
- Utnytting av arbeidskraft i strid med lov eller avtale
- Svindel med arbeidsmarkedstiltak
- Korrupsjon
- Utroskap – ulovlig tapping av selskaper
- Konkurskriminalitet
- Hvitvasking
- Valutasmugling
- Ulovlig grensekryssende vareførsel
- Menneskehandel og tvangsarbeid
- Grove bedragerier – bestillingsbedragerier, fakturasvindler, bedragerier mot finansnæringen
- Uriktige eller falske opplysninger og dokumentasjon til offentlig myndighet – som bruk av falsk identitet og registrering av uriktig informasjon i offentlige registre
- Overtredelse av utlendingsloven – bruk av ulovlig arbeidskraft»

Det gjøres oppmerksom på at etter Forskrift om offentlige anskaffelser av 12. august 2016 nr. 974¹ §§ 9-5 og 24-2, jf. § 24-7, skal og kan offentlige oppdragsgivere, herunder kommuner avvise leverandører dersom kommunene er kjent med at leverandørene har gjort seg skyldig i flere av de samme lovovertredsene.

Departementet bør vurdere om kommuner og andre offentlige oppdragsgivere skal få tilgang til taushetsbelagt informasjon også for dette formål.

Offentlige oppdragsgivere mangler ofte informasjon til å bruke avvisningsbestemmelsene i anskaffelsesforskriften effektivt. Tilgang til slik taushetsbelagt informasjon vil bidra til å avhjelpe arbeidet til offentlige oppdragsgivere og på den måten hindre at useriøse leverandører får tilgang til offentlige kontrakter.

Med vennlig hilsen

Tor Arne Gangsø
Områdedirektør Arbeidsliv

Marit Roxrud Leinhardt
Avdelingsdirektør Arbeidsgiverpolitikk

¹ Det samme gjør seg gjeldende etter Forskrift om konsesjonskontrakter (FOR-2016-08-12-976) og Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektorene (FOR-2016-08-12-975) og de samme hensyn vil gjøre seg gjeldende her.